

**Комунальний вищий навчальний заклад
«Харківська академія неперервної освіти»**

Особливості модельних навчальних програм технологічної освітньої галузі

Вербенко Сергій Борисович, методист Центру громадянського виховання

МОДЕЛЬНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА «ТЕХНОЛОГІЇ», 5 - 6 класи

Автори:

Ходзицька Ірина Юліївна

Горобець Олена Валеріївна

Медвідь Ольга Юріївна

Пасічна Тетяна Сергіївна

Приходько Юлія Миколаївна

До змісту програми включили все позитивне, сучасне і потрібне

Варіативність

Проектна
діяльність

Продумана теоретична
частина

Свобода
вибору

Гендерно рівна
для всіх

Що дає нова програма?

Для вчителя

- самовдосконалення
- цікаві уроки
- враховане оснащення майстерні
- задоволення від роботи

Для учнів

- розширює кругозір
- сучасні об'єкти та соціальні проекти
- зацікавленість уроками
- результативність та задоволення
- самовираження

Зміст навчальної програми орієнтовано на формування в учнів **ключових і предметних компетентностей**, які покликані наблизити процес трудового навчання до життєвих потреб учня, його інтересів та природних здібностей.

Очікувані результати складають основу освітніх цілей у роботі вчителя/вчительки, орієнтують його/її на запланований навчальний результат та мають бути досягнуті на кінець навчального року. Вчителі мають планувати поетапну їх реалізацію при виконанні окремих проєктів.

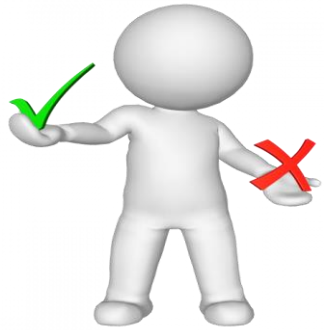
Результати проєктної діяльності необхідно орієнтувати на сучасні потреби та виклики суспільства, а саме: інформаційну компетентність, розвиток творчих здібностей, компетентності в галузі техніки і технологій, розвиток образного та просторового мислення, вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки.

Перелік напрямів та основних технологій проектно -технологічної діяльності учнів

Перелік напрямів проектно-технологічної діяльності учнів(13)	Перелік основних технологій (31)
 <p> Вироби до свят. Предмети для благоустрою та організації життя та роботи. Кулінарні вироби. Аксесуари та прикраси. Сувеніри та обереги. Вироби для оздоблення інтер'єру приміщень. Швейні вироби. Вироби з вживаних речей. Кімнатні, садові рослини. Споживацькі знання. Особистий побут (домоведення). Корисні речі для: немовлят, дітей, дорослих, людей з інвалідністю. Корисні речі для загального побуту </p>	<p> Технологія обробки текстильних матеріалів ручним способом. Технологія обробки текстильних матеріалів машинним способом. Технологія обробки деревинних матеріалів (ДВП, фанера). Технологія обробки деревини. Технологія виготовлення аплікації (з текстильних та природних матеріалів). Технологія плетіння (лозоплетіння, соломоплетіння тощо). Технологія виготовлення виробів у техніці «макrame». Технологія виготовлення текстильної ляльки. Технологія обробки тонколистового металу. Технологія обробки дроту. Технологія виготовлення вишитих виробів початковими, лічильними та вільними швами. Технологія виготовлення виробів з бісеру. Технологія ліплення. Технологія оздоблення виробів художнім випалюванням (пірографія). Технологія ниткографії. Технологія виготовлення писанок. Технологія ажурного випилювання. Технологія виготовлення мила (миловаріння). Технологія виготовлення свічок. Технологія виготовлення нових речей зі старих (апсайклінг). Технологія виготовлення виробів з ниток, пряжі. Технологія виготовлення виробів у техніці валяння. Технологія виготовлення в'язаних виробів. Технологія виготовлення виробів у техніці кінусайга. Технологія клаптикового шиття. Технологія приготування їжі. Технологія вирощування кімнатних рослин. Технологія придбання продуктів харчування. Технологія безпечного користування електроприладами. Технологія формування культури споживання їжі. Технологія сервірування столу </p>

Структура програми

Очікувані результати навчання

Очікувані результати складають основу освітніх цілей у роботі вчителя/вчительки, орієнтують його/її на запланований навчальний результат та мають бути досягнуті на кінець навчального року

Зміст навчального предмета

визначає перелік необхідних тем для вивчення в межах обраного об'єкта, формуючи теоретичну і практичну базу знань і вмінь

Види навчальної діяльності

покликані спрямувати вчителя/вчительку на ті види робіт, які доцільно реалізувати учням під час опанування певної теми

Структура програми

**Модуль 1. Втілення задуму в готовий продукт
за алгоритмом проєктно-технологічної
діяльності**

**Модуль 2. Творче застосування традиційних і
сучасних технологій декоративно-ужиткового
мистецтва**

**Модуль 3. Ефективне використання техніки і
матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому
середовищу**

**Модуль 4. Турбота про власний побут,
задоволення власних потреб і потреб інших осіб**

МОДЕЛЬНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА «ТЕХНОЛОГІЇ», 5 - 6 класи

Автори:

Андрій Терещук

Оксана Абрамова

Володимр Гащак

Ніна Павич

Яка мета і завдання цієї програми?

Метою

навчального предмету технології є **розкриття** та розвиток **творчого потенціалу** особистості учня, здатності застосовувати знання на практиці, розв'язувати практичні завдання в побуті через практичне засвоєння **основ дизайну**, технологій та декоративно-ужиткового мистецтва.

Мета предмету технології реалізується у таких завданнях

- забезпечення наступності у **формуванні ключових компетентностей** та наскрізних умінь учнів з початкової школи, їх включення до підготовчого циклу з вивчення технологій та дизайну;
- прилучення учнів до основ народної культури, національного виховання через вивчення технік і технологій декоративно-ужиткового мистецтва, що є складовою трудових традицій українського народу;
- подальший розвиток самозарадності в побуті, формування системного та критичного мислення, навичок безпечного та ощадливого використання технологій та матеріалів тощо.

З якого навчального матеріалу складається програма?

Модуль 1

Основи дизайну
та конструювання

Малюнок у роботі дизайнера.
Ідея проєкту.
Елементи дизайну:
форма, текстура
тощо.
Функції дизайну.
Технології
конструювання та
виготовлення
виробів із вживаних
речей, як напрям у
дизайні.

Модуль 2

Основи технологій
та конструкційних
матеріалів

Конструювання
виробів з різних
матеріалів
Обґрунтований
вибір форми виробу.
Компонування
основних частин
виробу,
Традиційні технології
декоративно-
ужиткового
мистецтва.
Художнє оздоблення
виробу, тощо

Модуль 3

Мій побут

Орієнтовний проєкт:
“Затишна оселя”.
Аналіз життєвого
простору власної
оселі.
Складання списків
запитань для
дослідження
власного побуту, на
основі потреб
власних / інших,
зокрема: Які витвори
мистецтва можуть
прикрасити мою
оселю?

З якого навчального матеріалу складається програма?

Програма немає нічого зайвого крім максимальної концентрації на формуванні ключових компетентностей Державного стандарту базової середньої освіти

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ДИЗАЙНУ ТА КОНСТРУЮВАННЯ

Обговорює спільно з учителем чи іншими особами мету проектно-технологічної діяльності. Продукує та відображає творчий задум у зручній формі. Представляє результати власної проектно-технологічної діяльності. Виявляє повагу до власних чи спільних результатів проектно-технологічної діяльності.

Творчий задум як перший крок у роботі дизайнера, конструюванні та створенні продукту. Методи творчого пошуку ідей. Фантазування як метод створення нового. Малюнок у роботі дизайнера. Ідея проекту. Види проектів, їх призначення. Елементи дизайну: форма, текстура тощо. Функції дизайну. Правила презентації вербальним способом.

Пошук творчих ідей, сюжетів у відомих художніх творах, мультфільмах, кінофільмах, коміксах тощо. Обґрунтування ідей та теми проекту на основі інтерактивного обговорення: формування власних ідей та пропозицій стосовно створення майбутнього виробу; обговорення ідей майбутнього виробу з акцентом на його призначення (для кого і для чого виріб, як він буде функціонувати). Вправи на фантазування на основі малювання власної дизайнерської ідей для пошуку форми виробу, створення малюнку за фантастичним сюжетом. Вербалізація власного дизайнерського рішення та опис його впливу на глядача. Логічне обґрунтування власної позиції на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні,

Гнучкість, варіативність та фахова автономія вчителя

Під час створення цієї модельної програми було враховано усі найкращі напрацювання з попередніх програм – гнучкість та варіативність змісту, широка можливість для вчителя конструювати освітній процес, максимально враховувати інтереси учнів.

Наступність з початковою школою у формуванні ключових компетентностей.

Враховано наступність, що дозволяє вчителю здійснювати більш поступовий перехід від початкової до середньої школи.

Подолання застарілих проблем та стереотипів

Зменшення технократичності предмету, зміщення акцентів у бік гуманізації; залучення учнів до процесу творчості, винахідливості, ініціативності через розширення видів діяльності – від винахідницької, проєктної і технологічної до мистецької та художньої.

Інтеграція з іншими галузями

Брати участь у співпраці з іншими галузями у створенні освітнього середовища на основі залучення учнів до проєктної діяльності, що відкриває широкі можливості для інтеграції з математичною, інформативною, природничою, мистецькою освітніми галузями.

STEM- освіта

Основи дизайну, конструювання, проєктування – ці провідні види діяльності у програмі є складовою для участі предмету у STEM-освіті.

Соціалізація учнів, включення їх у життя громади через відповідні проєкти.

Що мені, як вчителю, потрібно у навчальній майстерні якщо оберу саме цю програму?

Програма максимально враховує кращий досвід попередньої навчальної програми, наприклад, коли вчитель разом з учнями обирали основну і додаткові технології під час проектування виробу – ця та інші можливості залишаються.

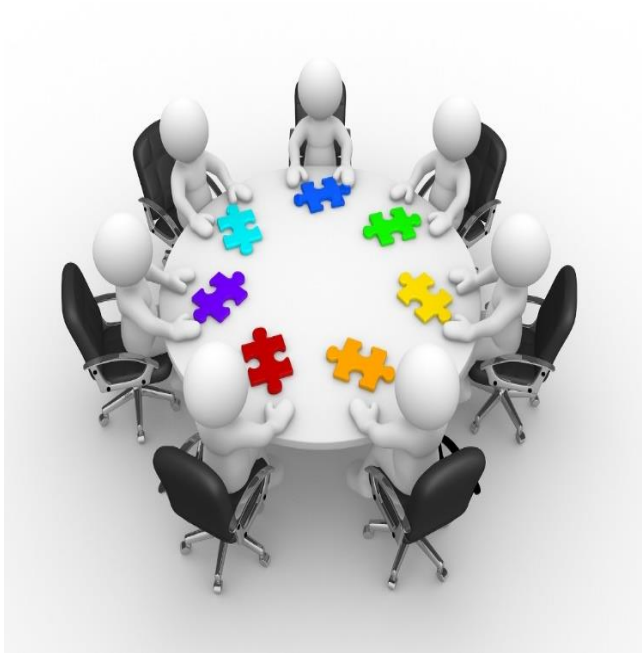
Разом з тим, **програма дозволяє вчителю урізноманітнювати види навчальної діяльності учнів**, від художньої і винахідницької до проведення досліджень і виготовлення виробів та різні варіанти їх поєднань. Тому для тих вчителів, хто хоче шукати і не боїться експериментувати тут є широка автономія.

МОДЕЛЬНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА «ТЕХНОЛОГІЇ»,

5 - 6 класи

Автор: В.І.Татушинський

Метою предмета «Технології» є реалізація творчого потенціалу особистості, формування технічного та критичного мислення, готовності до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного й національного самовираження.

МЕТА ПРЕДМЕТА "ТЕХНОЛОГІЇ"

Метою предмета «Технології» є реалізація творчого потенціалу особистості, формування технічного та критичного мислення, готовності до зміни навколишнього середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну, здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного й національного самовираження.

Завдання предмета «Технології» у 5-6 класах:

- здобуття досвіду проєктно-технологічної діяльності та партнерської взаємодії в нових умовах технологічної освіти;
- засвоєння графічної грамоти, способів проєктування, виготовлення та оцінювання виробів, умінь раціонального використання найпоширеніших матеріалів, безпечного поводження з найпростішими засобами праці, застосування техніки і технологій для реалізації власних проєктів;
- розвиток уяви, технічного, системного і критичного мислення, психомоторики, здатності гармонійно поєднувати розумову та фізичну працю;
- формування проєктно-технологічної компетентності, творчого ставлення до праці, самозарадності, підприємливості й інноваційності, готовності дбати про добробут, примножувати культурні цінності, оберігати природу та раціонально змінювати довкілля засобами дизайну і технологій.

ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ

Цілісність змісту і процесу навчання та його ефективність забезпечуються дотриманням *принципів*:

- дитиноцентрованості та природовідповідності;
- урахування вікових та індивідуальних особливостей учнів;
- особистісної й соціальної значущості проєктно-технологічної діяльності;
- наступності, неперервності та доступності освіти;
- науковості, системності, інтегрованості та варіативності змісту навчання;
- проблемності, творчості та співробітництва у процесі діяльності;
- компетентнісної спрямованості проєктно-технологічної діяльності учнів і взаємозв'язаного формування ключових та предметної компетентностей.

СТРУКТУРА МОДЕЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ "ТЕХНОЛОГІЇ" ДЛЯ 5-6 КЛАСІВ

ПРОЄКТУВАННЯ І ТЕХНОЛОГІЇ

ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВЕ МИСТЕЦТВО
В ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
У ПОБУТІ

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИВЧЕННЯ МОДУЛІВ

Порядок опанування модулів програми може змінюватися з урахуванням умов навчання.

В умовах дистанційного навчання рекомендується вивчення насамперед модуля "Проектно-технологічна діяльність у побуті".

Кількість годин на вивчення кожного з модулів програми визначає вчитель.

ОБ'ЄКТИ ПРОЄКТУВАННЯ

Об'єкти проєктування добираються відповідно до визначених проблем, які необхідно вирішити та очікуваних результатів навчання з урахуванням можливостей матеріально-технічного забезпечення.

Кількість проєктів, які можуть бути реалізовані в процесі навчання визначається вчителем із урахуванням складності їх виконання.

Очікувані результати навчання

- Здатність учнів помічати і вирішувати проблеми.
- Графічна грамотність, просторова уява і технічне мислення.
- Застосування наукових знань і вмінь раціонально добирати і використовувати матеріали, техніку і технології без заподіяння шкоди довкіллю.
- Уміння організовувати власну діяльність у побуті та творчій діяльності.
- Навички безпечного та ефективного застосування найпоширеніших ручних інструментів, пристроїв і технологічних машин.
- Творче застосування технологій декоративно-ужиткового мистецтва.
- Самозарадність, підприємливість та інноваційність.
- Повага до будь-якої праці та творче ставлення до неї.
- Дотримання правил безпеки та технологічної культури.

Модельна навчальна програма предмета «Технології», 5 - 6 класи

Автори:

Кільдеров Дмитро Едуардович

Мачача Світлана Святославівна

Юрженко Володимир Васильович

Луп'як Дмитро Миколайович

**Призначення модельної навчальної програми –
реалізація творчого потенціалу кожного учня в
проєктно-технологічній діяльності**

Мета навчального предмета “Технології” –
розвиток талантів і здібностей учнів, формування
компетентностей, необхідних для реалізації задуму
в готовий продукт засобами технологій
декоративно-ужиткового мистецтва, дизайну,
STEAM-проєктів, побутової діяльності тощо,
готовності та здатності до підприємливості,
партнерської взаємодії, культурного та
національного самовираження.

Модель структурування змісту МНП (блок І)

5-6 класи

І півріччя

Блок І. Модулі для вивчення на вибір (в сукупності не менше трьох)

Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності (не менше двох різних модулів на вибір)

I. Технології
художньої
обробки
пластичних
матеріалів

II. Технології
вишивання

III. Технології
художньої
обробки
деревинних
матеріалів

IV. Технології
художнього
плетіння

V. Технології
виготовлення
народної і
сучасної
іграшки

Розділ 2. Технології в побутовій діяльності (не менше одного модуля на вибір)

I. Самообслуговування

II. Родинний етикет

III. Естетика житла,
довкілля

Розділ 3. Алгоритм виконання навчальних проєктів (не менше одного)

Увага!

У разі вимушеного дистанційного навчання або інших непередбачуваних ситуацій кількість модулів для вивчення може доцільно зменшуватися.

У кожному з двох блоків програми допускається вибір одного модуля за межами поданого переліку залежно від потреб матеріально-технічного та кадрового забезпечення.

У програмі надається орієнтовний перелік технологій для додаткового вибору ваяння, вибійка, писанкарство, витинанка, ниткографія, скрапбукінг, крейзі-квілт, апсайклінг (нові речі із старих) тощо, технології рослинництва на шкільних присадибних ділянках, тощо, цифрові, STEM I STEAM-технології, 3D-технології, робототехніка тощо.

Модель структурування змісту МНП (блок II)

5-6 класи

II півріччя

Блок II. Модулі для вивчення на вибір (в сукупності не менше трьох)

Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності (не менше двох різних модулів на вибір)

I. Технології ткацтва і шиття

II. Технології аплікації

III. Технології художньої обробки тонколистового металу та дроту

IV. Технології в'язання

V. Технології мозаїки

Розділ 2. Технології в побутовій діяльності (не менше одного модуля на вибір)

I. Культура споживання їжі

II. Народний етикет

III. Екологія житла, довкілля

Розділ 3. Алгоритм виконання навчальних проєктів (не менше одного)

**Тема навчального проєкту вибирається
учнем спільно з учителем у межах одного
з модулів, який він/вона вже вивчив**

**Розподіл навчальних годин на вивчення
модулів, навчальних тем, виконання
практичних робіт учитель визначає
самостійно**

Розділ 1. Традиційні сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності. 5 - 6 класи

Тема 11. Як виявити потребу у виготовленні виробів?

Тема 12. Що впливає на якість виготовлення виробу?

Тема 13. Що сприяє естетичності виробу?

Тема 14. Як правильно оцінити власноруч виготовлений виріб?

Розділ 2. Технології у побутовій діяльності.

5 клас

Тема 21. Як правильно використовувати побутову техніку?

Тема 22. Як вирішувати практичні завдання у побуті?

6 клас

Тема 21. Як дбати про власний і спільний добробут у побуті?

Тема 22. Як використовувати техніку й матеріали без заподіяння шкоди навколишньому середовищу?

Розділ 3. Алгоритм виконання навчальних проєктів. 5 – 6 класи

Тема 31. Проєктування нового виробу. Вибір об'єкта проєктування.

Тема 32. Художнє конструювання об'єкта проєктування.

Тема 33. Технічне конструювання об'єкта проєктування.

Тема 34. Технологія виготовлення спроєктованого виробу.

Тема 35. Оцінювання і презентація результатів проєктно-технологічної діяльності.

Орієнтовний перелік видів **технологій обробки матеріалів** для модулів першого розділу

Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва.

Блок 1

Модулі	Технології обробки матеріалів	Матеріали
I. Технології художньої обробки пластичних матеріалів	<ul style="list-style-type: none">- гончарство- тістопластика- полімерна глина- холодний фарфор тощо	<ul style="list-style-type: none">- глина гончарна- солоне тісто- полімерна глина- холодний фарфор- віск тощо
II. Технології вишивання	<ul style="list-style-type: none">- вишивання лічильними швами (гладь, штапівка, хрестик тощо)- вишивання вільною гладдю (художня, декоративна, біла тощо)- вишивання стрічками- вишивання бісером тощо	<ul style="list-style-type: none">- ткани матеріали- канва- неткані матеріали- вишивальні нитки- бісер тощо
III. Технології художньої обробки дерев'яних матеріалів	<ul style="list-style-type: none">- випалювання (поліграфія)- ажурне випалювання- гравірування- контурне вирізування тощо	<ul style="list-style-type: none">-ДВП- фанера- шпон тощо

**Для кожного модуля модельної
навчальної програми**

Освітні продукти кожного учня за один навчальний рік відповідно до вікових особливостей учнів покоління Z

Один блок програми(одне півріччя):

2 технології декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності + технологія побутової діяльності +1 навчальний проєкт =

4 освітні продукти

Навчальний рік:

4 технологій декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності

+2 побутової діяльності + 2 навчальних проєкти +

8 корисних і естетичних освітніх продуктів

(вироби, послуги, проєкти тощо)

Основна частина

модельної навчальної програми

5 клас (фрагмент)

Очікувальні результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Розділ 1. Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва або інших напрямів діяльності		
Тема 1.2 Що впливає на якість виготовлення виробу (третя і остання підтеми цієї теми)		
<p>Виконує заплановані технологічні операції у визначеній послідовності, раціонально розподіляючи час, використовує ощадно матеріали під час виготовлення виробу.</p> <p>Використовує інструменти та пристосування самостійно або за допомогою інших, дотримуючись правил безпечної праці та санітарних норм.</p> <p>Виявляє ініціативність і партнерську взаємодію у процесі спільної роботи із створення виробу техніками декоративно-ужиткового мистецтва .</p>	<p>Послідовне виготовлення виробу.</p> <p>Робоче місце. Інструменти та пристосування для виготовлення виробу в межах обраного модуля.</p> <p>Раціонально використовує матеріали, зокрема вторинної переробки.</p> <p>Способи оброблення і з'єднання матеріалів.</p> <p>Правила безпечної праці і санітарних норм.</p>	<p>Учень:</p> <p>Організовує робоче місце для виготовлення виробу з допомогою вчителя.</p> <p>Підготує матеріал, інструменти та пристосування для виготовлення виробу з допомогою вчителя.</p> <p>Раціонально розмічає деталі виробу на матеріалі, зокрема за допомогою шаблонів, викрійок, креслярських інструментів.</p> <p>Виконує технологічні операції виготовлення виробу у визначеній послідовності, дотримуючись правил безпечної праці та санітарних норм.</p> <p>Використовує можливість звернутися за допомогою або допомогти іншим учням.</p>

В основній частині програми відображені ключові компетентності, обов'язкові результати навчання та базові знання з **Державного стандарту**

Очікувальні результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
---------------------------------	---	----------------------------

Розділ 3. Алгоритм виконання навчальних проєктів

Тема 3.2. Художнє конструювання об'єкта проєктування

<ul style="list-style-type: none"> - Здійснює пошук та обирає вироби-аналоги відповідно до запланованого об'єкта проєктування. - Обговорює ідеї, конструктивно взаємодіє з іншими особами у процесі комбінування власної моделі на основі аналізу найкращих ознак моделей-аналогів. - Застосовує методи проєктування відповідно до індивідуальних здібностей та власних інтересів з метою втілення творчих ідей в конструкції виробу. - Продукує та відображає творчий задум у дружній формі. - Оцінює власні результати художнього конструювання виробу. 	<p>Вироби-аналоги Художні засоби композиції декор -ужиткового мистецтва.</p> <p>Творчі методи формотворення: фантазування, біоформ, комбінаторики тощо.</p> <p>Розроблення моделі майбутнього виробу. Ескіз. Малюнок. Макет.</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здійснює дизайн-аналіз виробів-аналогів. - Продукує ідеї та відображає їх у дружній формі. - Використовує ідеї декоративно-ужиткового мистецтва у власній проєктній творчості. - Застосовує творчі методи проєктування у процесі художнього конструювання. - Оцінює розроблену модель виробу відповідно до раніше визначених критеріїв. - Обговорює, аналізує і враховує доцільні зауваження і пропозиції експертів. - Аргументовано відстоює власні позиції
---	--	--

Третій розділ програми містить алгоритм виконання проєктів

- Тема проєкту вибирається у межах попередньо вивчених моделей.
- Максимально враховується інтереси, потреби, досвід кожного учня.
- Проєкти виконуються за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності. Що дає змогу ефективно формувати ключові і предметну компетентності досягати очікуваних результатів.
- Розвиваються рефлексивні уміння об'єктивоване оцінювання особистісного освітнього поступу учня.
- Створюються умови віднаходження розвитку спорідненої діяльності, вибудовування індивідуальних освітніх траєкторій.

Дякую за увагу!

Успіхів вам, шановні колеги!

